

Селекцията на лозата в Институт по лозарство и винарство в Плевен – направление с традиции, успехи и признание

Автор(и): Растителна защита
Дата: 22.11.2023 Брой: 11/2023

На фона на непрекъснато изменящата се конюнктура на пазара на грозде и вино, повишаващото се агротехническо ниво и динамично настъпващите промени в климатично отношение, необходимостта от създаването и внедряването на устойчиви сортове е изключително престижно и съвременно направление с голямо икономическо и социално значение. През години част от селекционната работа при лозата в Институт по лозарство и винарство, Плевен е насочена към създаването на продуктивни сортове, с повишено качество на гроздето и произвежданите от него продукти, с широки адаптивни възможности към местни и специфични среди, устойчиви на различни абиотични стресови условия, на болести и вредители. Получените по пътя на междувидовата хибридизация десертни (Любимец, Вита, Дружба, Гарант, Плевенски фаворит и др.) и винени (Мискет кайлъшки, Дунавски лазур, Среброструй, Поморийски бисер, Плевенска роса, Сторгозия, Никополски мавруд, Мизия, Плевенски колорит, Наслада, Кайлъшки рубин, Трапезица и др.) сортове са високородовити и по качество на гроздето и получаваните от него продукти се доближават много до сортовете на европейската лоза (*Vitis vinifera* L.). Ампелографските особености на всички междувидови сортове ги правят подходящи за отглеждане и производство на биологично грозде и вино във всички лозарски райони на страната.

ИЛВ-Плевен поддържа патента на 13 сорта: десертни - Мечта, Плевен, Супер ран Болгар, Мискет плевенски, Брестовица, Кондарев 10; винени – Мискет кайлъшки, Слава, Сторгозия, Рубин, Букет; с двойно направление – Дружба, Наслада.

Всички отбрани и утвърдени през годините вътревидови десертни и винени сортове лози, заедно с ценните местни сортове, представляват една богата генбанка, позволяваща задоволяване нуждите на различните направления на производство. Някои от селектираните десертни сортове лози и до днес се считат за „връх“ в световната селекция на лозата, със своите ценни стопански и отлични органолептични качества – Мечта, Супер ран Болгар, Плевен, Брестовица, Мискет плевенски и др. Част от селектираните винени сортове се характеризират с много добри агробиологични и технологични качества, а получаваните от тях вина са с уникален и специфичен органолептичен профил – Рубин, Букет, Мискет варненски и др.

Утвърдени новоселектирани сортове и клонове лози

Сред новите предложения са десертните сортовете „Миро“, „Найден“ и „Йоана“. През последните години в института се работи върху сортове, които не се податливи на измръзване и на гъбични болести.

Сорт Йоанна

Сорт Йоанна е ранозреещ червен безсеменен десертен сорт лоза, получен по пътя на вътревидовата хибридизация. Продължителността на вегетационния период около 150 дни. Гроздът е голям, коничен, от рехав до полусбит, със средна маса 600 – 700 g. Зърното е едро, яйцевидно с тъмносиня,

тънка и крехка кожа, със средна маса 5 – 6 g. Сортът се отличава с добра родовитост и добив. Чувствителен е на ниски зимни температури, мана и оидиум. Гроздето притежава хармоничен вкус и е подходящо за консумация в свежо състояние и задоволяване нуждите на пазара с качествено безсеменно десертно грозде през втората половина на месец август. Сортът се търси много от някои клиенти на института, защото се използва за производство на стафиди.

Йоанна е подходящ за отглеждане във всички лозарски райони на страната, където опасността от измръзване на лозите е по-малка.

Сорт Найден

Средно зреещ червен десертен сорт лоза, получен чрез вътревидова хибридизация. Продължителността на вегетационния период е около 170 дни. Гроздът е голям, коничен от рехав до полусбит, със средна маса 750-850 g. Зърното е много едро, капковидно (специфично), тъмновиолетово оцветено, със средна маса 8 – 9 g. Сортът се отличава с висока родовитост и добив. Гроздето притежава хармоничен неутрален вкус и е подходящо за консумация в свежо състояние и за съхранение. Има много добра транспортостабилност. След съхранение запазва външния си вид и вкусовите си качества. Подходящ е за отглеждане във всички лозарски райони на страната, където опасността от измръзване на лозите е по-малка.

Сорт Миро

Ранозреещ бял десертен сорт лоза, получен по пътя на междувидовата хибридизация. Продължителността на вегетационния период е около 150-160 дни. Гроздът е много голям, цилиндрично-коничен, полусбит, със средна маса 700 - 800 g. Зърното е много едро, овално, зеленикаво-жълто оцветено, със средна маса 8 – 9 g. Сортът се отличава с висока родовитост и

добив. Проявява повишена устойчивост на ниски зимни температури и гъбни болести (1-2 бала). Гроздето притежава хармоничен вкус и е подходящо за консумация в свежо състояние и съхранение. Има добра транспортостабилност. След съхранение запазва външния си вид и вкусовите качества. Подходящ е за отглеждане във всички лозарски райони на страната.

Институтът предлага и два нови клона „Гъмза Н 5“ и „Мискет Отонел Н 46“.

Мискет Отонел клон 7/46

Гъмза клон 5

Мискет Отонел клон N 46

Мискет Отонел клон N 46 е средно зреещ бял винен сорт. Гроздът е средно голям, цилиндроконичен или коничен, с едно добре оформено крило, полусбит, със средна маса 150 -160 g. Зърното е средно едро, кръгло, със средна маса 2 – 2,3 g. Чувствителен е на гъбните болести мана и оидиум. Лозите имат добра устойчивост на ниски зимни температури. Мискет Отонел клон N 46 се развива и плододава добре присаден върху подложките Шасла х Берландиери 41Б и Берландиери х Рипария СО4. Клонът натрупва достатъчно количество захари, като запазва по-висока титруема киселинност. Гроздето на клон N 46 се използва за производството на бели сухи вина с нежен, приятен мискетов аромат и умерена свежест. Добрата студоустойчивост на лозите, позволява да се отглежда на различни стъблени формировки във всички лозарски райони на страната.

Гъмза клон N 5

Гъмза клон N 5 е средно зреещ червен винен сорт. Гроздът е средно голям, цилиндрично-коничен, с едно средно голямо крило, сбит, със средна маса от 350 - 400 g. Зърното е средно едро, почти сферично, със средна маса 3-4 g. Кожицата е тъмносиня, тънка, крехка, с обилен восъчен налеп. Консистенцията е месеста, а вкусът – хармоничен. Лозите се отличават със среден до силен растеж, а родовитостта им е много добра и при къса резитба - на чепове. Чувствителен е на гъбните болести мана, оидиум и сиво гниене. Издръжливостта му на ниски зимни температури е задоволителна. Клонът проявява добър афинитет към разпространените у нас подложки. В технологична зрялост гроздето на клон N 5 съдържа около 20-22% захари и 5,5 - 6,6 g/dm³ титруеми киселини. Червените сухи вина от клон N 5 на сорт Гъмза се характеризират с яркочервен рубинов цвят, нежен плодов аромат и типичен смолист вкус. Те са хармонични, меки, с приятна свежест.

Пътят на виното минава през Плевен

За да отговори на засиленото търсене, Институтът по лозарство и винарство в Плевен създава маточни бази

Селекцията на института се радва на голям интерес от страна на стопаните, които имат желание да отглеждат качествени лозови насаждения. Наред със старите български сортове, разбира се, земеделците търсят и новите, последно създадени и вписани сортове от Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол – Миро, Найдено и Йоана, който е безсеменен. Търсенето на посадъчен материал често надвишава предлагането, затова екипът на института реши да изгради маточни бази и се надява, че следващата година ще може да предлага на пазара и новите си сортове.

Институтът по лозарство и винарство – Плевен предлага тази година близо 20 различни сорта лозов посадъчен материал.

Цените на лозовия посадъчен материал варират от 3 до 5 лв. за бройка, гласи информацията от ИЛВ - Плевен, с уточнението, че безсеменните и по-устойчивите на болести сортове са по-скъпи.

Заявки за лозите се приемат само чрез е-mail: lozi.ilv@abv.bg

За повече подробности разгледайте фейсбук страницата на института:

<https://www.facebook.com/ilvpleven>

Материалът е част от темата на брой 8-9/2021 на списание „Растителна защита“